

**UCHLAMCHI SINERGIYA: RAQAMLI ASRDA INGLIZ TILI, MILLIY
TARIX VA TARBIYA INTEGRATSIONALIZATSIYASI ORQALI
KOMPETENTLI SHAXSNI SHAKLLANTIRISH**

Xusinova Ma’mura Ilhomboy qizi

Erkinova Dildora Narimon qizi

Abdrimova Gulnoza Nurmamedovna

Iskandarov Doston Davronovich

Ta’lim bo’yicha ekspert va izlanuvchi

Pedagogika, Tilshunoslik, Tarix va Ma’naviyat metodikasi

**THE TRIADIC SYNERGY: INTEGRATING ENGLISH LANGUAGE,
NATIONAL HISTORY, AND CHARACTER EDUCATION (TARBIYA) TO SHAPE
COMPETENT 21ST CENTURY LEARNERS**

Annotatsiya: *Ushbu ilmiy-metodik maqola zamonaviy ta’lim tizimida uchta tayanch yo’nalish — ingliz tili, milliy tarix va tarbiya fanlarining fanlararo integratsiyasini (Cross-Curricular Integration) chuqur tadqiq etadi. Maqolaning asosiy maqsadi — CLIL (Content and Language Integrated Learning) va PBL (Project-Based Learning) metodologiyalari asosida xalqaro til ko’nikmalarini milliy o’zlik, tarixiy xotira va ma’naviy-axloqiy qadriyatlar bilan uyg’unlashtirgan holda 21-asrning kompetentli shaxsini shakllantirish modelini yaratish va uning amaliy samaradorligini isbotlashdan iborat. Maqolada uchlamchi sinergiyaning ped-psixologik mexanizmlari, empirik tadqiqot natijalari, amaliy dars modellari hamda baholash mezonlari batafsil tahlil qilingan.*

Kalit so’zlar: *Fanlararo integratsiya, CLIL metodologiyasi, milliy o’zlik, global kompetensiya, 4C modeli, tarixiy xotira, ma’naviy-axloqiy tarbiya, PBL, raqamli pedagogika, akademik sinergiya.*

Abstract: *This comprehensive research paper investigates the interdisciplinary integration of English language teaching (ELT), national history, and character education (Tarbiya) within the contemporary educational paradigm. The primary objective is to construct a holistic pedagogical framework using Content and Language Integrated Learning (CLIL) and Project-Based Learning (PBL) strategies to cultivate 21st-century competencies while preserving national identity and moral values. The article outlines the psychological and pedagogical mechanisms, empirical data, innovative lesson plans, and comprehensive assessment rubrics for this triadic synergy.*

Keywords: *Interdisciplinary integration, CLIL methodology, national identity, global competence, 4C model, historical memory, character education, PBL, digital pedagogy, academic synergy.*

I BOB. KIRISH VA TADQIQOTNING DOLZARBLIGI

1.1. Raqamli asr va ta’limdagi tizimli inqiroz: Fragmetatsiyadan Integratsiyaga

21-asrda insoniyat texnologik va axborot inqilobining eng yuqori nuqtasida yashamoqda. Sun’iy intellekt, katta ma’lumotlar (Big Data) va raqamli kommunikatsiyaning jadal rivojlanishi jamiyatning barcha sohalari qatori ta’lim tizimi oldiga ham batamom yangi talablarni qo’ymoqda. Bugungi kunda bilimlarning o’zigagina ega bo’lish yetarli emas — bilimlarni sintez qilish, kritik tahlil qilish hamda ulardan muayyan ijtimoiy-ma’naviy kontekstda foydalana olish ko’nikmasi (competence) birinchi o’ringa chiqdi.

Biroq, zamonaviy ta’lim tizimlaridagi eng buyuk muammolardan biri bu **"Silos Pedagogikasi"** ya’ni fanlarning bir-biridan ajratilgan, izolatsiyalangan holda o’qitilishidir. O’quvchilar kun davomida bir-biriga bog’lanmagan 5-6 xil fanni o’zlashtiradilar:

- **Ingliz tili** darslarida faqat quruq grammatik qoidalar va begona madaniyatning maishiy dialoqlari o’rganiladi;
- **Tarix** darslarida quruq sanalar, voqealar va nomlar xronologiyasi yodlatiladi;
- **Tarbiya** darslarida esa hayotiy amaliyotdan uzilgan, mavhum axloqiy o’g’itlar ma’ruza qilinadi.

Natijada, o’quvchining shaxsiy dunyoqarashida ushbu bilimlar yaxlit bir tizimga aylana olmaydi. U ingliz tilini biladi, lekin o’z xalqining boy tarixi va madaniyatini xalqaro tilda namoyon eta olmaydi. U tarixiy voqealarni biladi, lekin ulardan axloqiy va ma’naviy xulosalar chiqarib, bugungi global hayotiga tatbiq eta olmaydi. Ushbu fragmentatsiya o’quvchilarning funksional savodxonligini pasaytirib, ularni global dunyo qarshisida milliy ildizlaridan uzilgan va passiv iste’molchiga aylantirib qo’yish xavfini tug’diradi.

1.2. Uchlamchi Sinergiya G’oyasi (Triadic Synergy Framework)

Ushbu muammoni tubdan hal etish uchun pedagogikada **"Uchlamchi Sinergiya" (Triadic Synergy)** konsepsiyasi ilgari suriladi. Sinergiya (yunoncha *synergia* — birgalikda ta’sir etish) alohida unsurlarning birikishi natijasida ularning har birining alohida ta’siridan bir necha barobar yuqori bo’lgan yangi sifat va samaradorlikning paydo bo’lishidir.

1. **Ingliz tili — Instrumentatariya (Qurol va Vosita):** Dunyo ilmi, texnologiyasi, xalqaro muloqot va axborot makoniga chiqish darchasi. U kontentni o'zaro maydonga olib chiquvchi transport vazifasini o'taydi.

3. **Tarbiya — Orientatsiya (Axloqiy Kompas):** Insoniylik, mas’uliyat, y va umuminsoniy qadriyatlar, etik mezonlar va ijtimoiy daxldorlik. U raqamli va allashgan dunyoda o‘quvchiga to‘g‘ri yo‘nalish ko‘rsatadi.

II BOB. NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR

Uchlamchi sinergiya modeli tasodifiy tajriba emas, balki dunyo pedagogikasi va pedagogik fanlarining tayanch nazariyalariga tayanadi.

“DUNYO TA’LIMI SIFATINI OSHIRISHNING ILG’OR USULLARI ILMIY JURNALI”

5-Oktyabr, 2026-yil

A) Lev Vygotsky’ning Ijtimoiy-Madaniy Rivojlanish Nazariyasi (Sociocultural Theory)

Vygotsky ta’kidlaganidek, insonning oliy psixik funksiyalari (tafakkur, xotira, muloqot) faqat va faqat ijtimoiy-madaniy muhit va muloqot quroli (til) orqali rivojlanadi. Til — bu shunchaki axborot uzatish vositasi emas, balki tafakkurni shakllantiruvchi asosiy mediatoridir. O’quvchi o’z milliy tarixi va ma’naviy qadriyatlarini xalqaro til vositasida qayta anglaganida, uning psixikasida **"Yaqin Rivojlanish Zonasi" (Zone of Proximal Development — ZPD)** kengayadi. O’zining madaniy kodlarini tushunib, uni boshqa tilda ifodalash o’quvchining meta-kognitiv ko’nikmalarini tezlashtiradi.

B) 21-Asr Ko’nikmalari: 4C Model (P21 Framework)

Xalqaro ta’lim standartlariga ko’ra (P21 - Partnership for 21st Century Learning), zamonaviy ta’lim o’quvchida quyidagi 4 ta asosiy kompetensiyani shakllantirishi shart:

- **Critical Thinking (Tanqidiy fikrlash):** Tarixiy manbalar va ma’naviy qarashlarni tahlil qilish va baholash.
- **Creativity (Ijodkorlik):** Muammolarga noan’anviy, innovatsion yechimlar topish va loyihalar yaratish.
- **Collaboration (Hamkorlik):** Jamoda ishlash, turlicha qarashlarga ega insonlar bilan umumiy til topish.
- **Communication (Muloqot):** O’z fikrini ingliz va ona tilida aniq, mantiqiy hamda ta’sirchan yetkaza olish.

2.2. Qiyosiy Tahlil: An’anaviy Yondashuv va Uchlamchi Sinergiya

Mezonlar	An’anaviy Modeli	Ta’lim Modeli	Uchlamchi Modeli	Sinergiya
Dars Maqsadi	Grammatik yodlash, sanalarni saqlash.	qoidalarni yodda	Kompleks kompetensiyani va shaxsiy ma’naviyatni rivojlantirish.	
Tilning Roli	O’rganish (Grammar-Translation).	ob’ekti	Bilim olish, tahlil qilish va fikr uzatish quroli (CLIL).	
Tarix va Tarbiya	Yakkalangan, nazariy va passiv tinglash.		Hayotiy, diskussiyaga boy, interaktiv va loyihaviy.	
O’quvchining Roli	Passiv axborot qabul qiluvchi.		Faol izlanuvchi, loyiha muallifi, tadqiqotchi.	
Kognitiv Daraja	Quyi (Esda tushunish).	saqlash,	Yuqori (Tahlil, baholash, yaratish - Bloom).	
Natija	Quruq yod olingan bilimlar.		Global kompetentli va milliy o’zligiga ega komil shaxs.	

III BOB. METODOLOGIK VA AMALIY RAAMKA (PRACTICAL FRAMEWORK)

Uchlamchi sinergiyani amaliyotga tatbiq etish uchun uchta asosiy interaktiv pedagogik texnologiyadan foydalaniladi:

3.1. Project-Based Learning (PBL) — Loyihaga Asoslangan Ta’lim

PBL o‘quvchilar markazga qo‘yilgan pedagogik yondashuv bo‘lib, unda o‘quvchilar ma’lum bir vaqt davomida murakkab, hayotiy va qiziqarli muammo yoki savol bo‘yicha izlanish olib boradilar.

PBL Metodining Bosqichlari:

1. **Driving Question (Aravani tortuvchi savol):** Masalan: *"How can we present Amir Temur's state management principles to solve modern corporate conflict issues using English?"* (Amir Temur davlat boshqaruvi tamoyillarini ingliz tilida taqdim etish orqali zamonaviy korporativ nizolarni hal qilishda qanday foydalanish mumkin?)
2. **Inquiry and Research (Izlanish va Tadqiqot):** O‘quvchilar o‘zbek va ingliz tillaridagi tarixiy manbalarni o‘rganishadi, "Tukuzat-i Temuri" (Temur tuzuklari) matnlarini tahlil qilishadi.
3. **Product Creation (Mahsulot yaratish):** O‘quvchilar ingliz tilida raqamli taqdimot, veb-sayt, podkast yoki qisqa hujjatli film yaratadilar.
4. **Public Presentation (Ommaviy taqdimot):** Yaratilgan mahsulot xalqaro auditoriya, tengdoshlar yoki ekspertlar oldida ingliz tilida himoya qilinadi.

3.2. Digital Storytelling — Raqamli Hikoyachilik

Tarix va tarbiya fanlarini jozibador qilish uchun raqamli texnologiyalardan foydalangan holda hikoyalar yaratish. O‘quvchilar tarixiy shaxslar (masalan, Al-Xorazmiy, Zahiriddin Muhammad Bobur) yoki ma’naviy qadriyatlar haqida ingliz tilida audio-vizual video loyihalar tayyorlaydilar. Bu texnologiya o‘quvchining ham IT savodxonligini, ham til ko‘nikmalarini, ham tarixiy-ma’naviy bilimlarini bir vaqtda rivojlantiradi.

3.3. Sokratik Debatlar va Case-Study (Muammoli Vaziyatlar Tahlili)

Insoniy va ma’naviy qadriyatlarni muhokama qilish uchun sinfda ingliz tilida Sokratik diskussiyalar tashkil etiladi.

- **Misol Case-Study:** *"Jadid ma’rifatparvarlarining ta’lim islohotlari va ularning bugungi raqamli ta’lim bilan o‘xshashligi."*

- **Munozara formati:** O‘quvchilar ikki guruhga bo‘linib, ingliz tilida argument va kontr-argumentlar keltirishadi. Bu jarayonda ular nafaqat nutq o‘stirishadi, balki chuqur tarixiy tahlil va ma’naviy xulosalar chiqarishadi.

IV BOB. INTEGRATSIYALASHGAN DARS ISHLANMALARI VA AMALIY MODELLAR

Ushbu bo‘limda ta’lim amaliyotida bevosita qo‘llash mumkin bo‘lgan 3 ta to‘liq amaliy dars ishlanmasi modeli taqdim etiladi.

DARS ISHLANMASI MODEL I №1

“DUNYO TA’LIMI SIFATINI OSHIRISHNING ILG’OR USULLARI ILMIY JURNALI”

5-Oktyabr, 2026-yil

• **Mavzu:** *The Renaissance of the Silk Road: Scientific Heritage and Moral Values of Central Asian Scholars.* (Ipak Yo‘li Renessansi: Markaziy Osiyo allomalarining ilmiy merosi va ma’naviy qadriyatlari)

• **Integratsiyalashgan Fanlar:** Ingliz tili (B2/C1 daraja), Tarix (Buyuk Ipak yo‘li va Birinchi Renessans), Tarbiya (Ilm-fan etika va ustoz-shogird an‘analari).

• **Vaqt:** 90 daqiqa (2 akademik soat).

• **Maqsad:** O‘quvchilarda Al-Xorazmiy, Beruniy va Ibn Sinoning jahon sivilizatsiyasiga qo‘shgan hissasi haqida ingliz tilida akademik taqdimot qilish va ilmiy axloq va mas’uliyat borasida kritik tahlil ko‘nikmasini shakllantirish.

[BOSQICH 1: Warm-up & Hook] (10 daqiqa)
Raqamli xarita orqali Ipak yo‘li marshrutini ko‘rsatish.

v

[BOSQICH 2: Text Analysis & Vocabulary] (20 daqiqa)
"Al-Biruni's Intercultural Dialogue" matni bilan ishlash.

v

[BOSQICH 3: Critical Group Work] (30 daqiqa)
3 guruh: Ilmiy kashfiyotlar, Axloqiy mezonlar, Global ta’sir.

v

[BOSQICH 4: Socratic Seminar] (20 daqiqa)
"Modern AI Ethics vs. Ibn Sina's Medical Ethics" debati.

v

[BOSQICH 5: Reflection & Assessment] (10 daqiqa)
3-2-1 Refleksiyasi va Rubrika bo‘yicha baholash.

Darsning Bosqichlari va Faoliyat:

1. Warm-up & Hook (10 daqiqa)

O‘qituvchi ekranda Buyuk Ipak Yo‘lining raqamli xaritasini hamda Al-Xorazmiy va Ibn Sino tasvirlangan vizual materiallarni namoyish etadi.

• *Question for Thought (O‘ylash uchun savol):* "If these scholars didn't have internet or modern technology, how did they connect the knowledge of the East and the West?"

• O‘quvchilar juftlikda ingliz tilida o‘z taxminlarini muhokama qiladilar.

2. Content & Language Focus (20 daqiqa)

“DUNYO TA'LIMI SIFATINI OSHIRISHNING ILG'OR USULLARI ILMIY JURNALI”

5-Oktyabr, 2026-yil

O'quvchilarga Abu Rayhon Beruniyning turli madaniyatlarga bo'lgan hurmati va uning "Hindiston" asari haqida ingliz tilidagi akademik matn tarqatiladi.

- **Akademik Leksika (Vocabulary Building):** *Intercultural tolerance, empirical research, scientific ethics, legacy, paradigm shift, intellectual synergy.*

- O'quvchilar matndan Beruniyning ilmiy xolisligi va bag'rikengligini ko'rsatuvchi 3 ta asosiy dalilni topadilar (Scanning & Skimming).

3. Group Work & Analysis (30 daqiqa)

Sinf 3 guruhga bo'linadi:

- **1-guruh (Historians):** Allomalarning ilmiy kashfiyotlari va ularning G'arb intellektual uyg'onishiga (European Renaissance) ta'sirini xaritada va taqdimotda aks ettiradi.

- **2-guruh (Ethicists/Tarbiya):** Beruniy va Ibn Sinoning ilmiy mas'uliyat va ustoz-shogird munosabatlaridagi axloqiy prinsiplarini o'rganadi va ularni zamonaviy akademik halollik (Academic Integrity) bilan solishtiradi.

- **3-guruh (Global Ambassadors):** Ushbu milliy merosni Bugungi O'zbekiston brendi sifatida xalqaro turistlar va olimlarga ingliz tilida qanday taqdim etish loyihasini (Brochure/Pitch) tayyorlaydi.

4. Debate & Socratic Seminar (20 daqiqa)

Sinfda ingliz tilida ochiq munozara o'tkaziladi:

- **Topic:** *"Is modern AI technology serving human ethics better than historical scientific values?"* (Zamonaviy sun'iy intellekt texnologiyasi insoniyat axloqiga tarixiy ilmiy qadriyatlardan ko'ra yaxshiroq xizmat qilayaptimi?)

Darsning Asosiy Mazmuni va Faoliyat:

1. Primary Source Analysis (Boshlang'ich Manbalar Tahlili):

Mahmudxo'ja Behbudiyning *"Padarxush"* dramasi hamda Abdulla Avloniyning *"Turkiy Guliston yohud axloq"* asaridan parchalar ingliz tiliga tarjima qilingan holda taqdim etiladi. O'quvchilar matn ustida tahlil olib boradilar:

- *"Avloniy states: 'Education is for us a matter of life or death, salvation or destruction.' How do you express this concept in modern global terms?"*

2. Role-Play Mock Conference (Simulyatsion Konferensiya):

O'quvchilar 1917-yildagi Jadidlar qurultoyi simulyatsiyasini ingliz tilida o'tkazadilar. Ular Behbudi, Avloniy, Fitrat kabi siymolar rovida chiqish qilib, milliy matbuot, xotin-qizlar ta'limi va zamonaviy maktablar yaratish bo'yicha ingliz tilida nutq so'zlaydilar.

3. Ethical Dilemma Discussion (Axloqiy Dilemma Muhokamasi):

- **Question:** *"Why did Jadids prioritize publishing newspapers and opening schools over personal wealth? What does this teach us about civic responsibility?"* (Nega jadidlar shaxsiy boylikdan ko'ra gazeta chop etish va maktab ochishni ustun qo'yg'alar? Bu bizga fuqarolik mas'uliyati haqida nimani o'rgatadi?)

“DUNYO TA’LIMI SIFATINI OSHIRISHNING ILG’OR USULLARI ILMIY JURNALI”

5-Oktyabr, 2026-yil

DARS ISHLANMASI MODELİ №3

• **Mavzu:** *Amir Temur's Code of Governance and Modern Diplomatic Culture.*
(Amir Temur tuzuklari va zamonaviy diplomatiya madaniyati)

• **Integratsiyalashgan Fanlar:** Ingliz tili (B2/C1), Tarix (Temuriylar davri), Tarbiya (Adolat, halollik, rahbarlik mas’uliyati va bag’rikenglik).

• **Vaqt:** 90 daqiqa.

Key Concepts & Activities:

• **Source Text:** Excerpts from *"Tukuzat-i Temuri"* (Temur tuzuklari) translated into English.

• **Focus Vocabulary:** *Justice, governance, diplomacy, strategic vision, rule of law, integrity, sovereignty.*

+-----+		+-----+	
		TEMUR TUZUKLARI TAHLILI	
			+-----+
			+-----+
v			v
[ADOLAT TAMOYILI]		[DIPLOMATIYA]	
"Rostlik va adolat —		Fransiya va Angliya	
har bir ishning asosi"		qirollari bilan maktublar	
			+-----+
			v
		[ZAMONAVIY TATBIQ]	
		Ingliz tilida Model UN (BMT)	
		va Korporativ Boshqaruv Case-Study	

• **Interactive Task:** O‘quvchilar Amir Temur tomonidan Fransiya qiroli Sharl VI hamda Angliya qiroli Genrix IV ga yozilgan maktublarni o‘rganib, XV asrdagi O‘zbekiston va Yevropa diplomatik aloqalarini ingliz tilida tahlil qiladilar.

• **Ethical Reflection:** *"Rostlik va adolat — har bir ishning asosi"* (*Justice is the foundation of all actions*) tamoyilini zamonaviy biznes, siyosat va shaxsiy hayotdagi halollik mezonlari bilan bog‘lab, inglizcha munozara o‘tkazish.

V BOB. BAHOLASH METODIKASI VA RUBRIKALAR (RUBRICS)

“DUNYO TA’LIMI SIFATINI OSHIRISHNING ILG’OR USULLARI ILMIY JURNALI”

5-Oktyabr, 2026-yil

Integratsiyalashgan ta’limda an’anaviy baholash usullari (faqat test yoki grammatik mashq) yetarsizdir. Bu yerda **Ko’p O’lchovli Baholash Metodikasi (Multi-Dimensional Assessment Framework)** talab etiladi.

Integratsiyalashgan Rubrika (Assessment Rubric)

Mezon (Criteria)	A’lo (90-100%)	Yaxshi (75-89%)	Qoniqarli (60-74%)	Harakat Talab Etiladi (<60%)
Ingliz Tili Fluency & Accuracy (30%)	Murakka b akademik grammatika va leksikani erkin, xatosiz qo’llaydi. Nutq ravon.	Muloqotd a kichik xatolar bor, lekin ma’no aniq. Akademik so’z boyliги yetarli.	Grammati k va leksik xatolar muloqotga xalaqit beradi. So’z boyliги cheklangan.	Tilni qo’llashda jiddiy qiyinchiliklar, fikrni yetkaza olmaslik.
Tarixiy Aniqlik va Tahlil (25%)	Tarixiy voqealar va manbalarni chuqur tahlil qiladi, sabab- oqibat bog’liqligini isbotlaydi.	Tarixiy faktlarni to’g’ri keltiradi, lekin tahlil yuzaki bo’lishi mumkin.	Tarixiy sanalarda va voqealarda chalkashliklar mavjud.	Tarixiy faktlarni bilmaydi yoki noto’g’ri talqin qiladi.
Tarbiy a va Axloqiy Anglash (25%)	Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni chuqur anglaydi, ularni zamonaviy hayotga tatbiq eta oladi.	Axloqiy mezonlarni tushunadi va ularga o’z munosabatini bildiradi.	Axloqiy va ma’naviy masalalarga yuzaki va shablonli yondashadi.	Axloqiy tushunchalar va mas’uliyatni anglamaydi.
21-Asr Ko’nikmala ri / PBL (20%)	Tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va jamoada	Jamoada yaxshi ishlaydi, loyiha	Jamoada ishlashda passivlik bor,	Loyiha ishida qatnashmaydi,

	ishlash yuqori. Raqamli mahsulot mukammal.	topshirig‘ini bajaradi.	ijodkorlik yetishmaydi.	mas’uliyatsizli k ko’rsatadi.
--	---	----------------------------	----------------------------	----------------------------------

VI BOB. EMPIRIK TADQIQOT VA EXPERTIZANING AMALIY NATIJALARI

Uchlamchi sinergiya modelining samaradorligini tekshirish maqsadida 2025-2026-o‘quv yilida eksperimental tadqiqot o‘tkazildi.

6.1. Tadqiqot Metodologiyasi va Metrikasi

• **Tadqiqot Ob’ekti:** 10-11 sinf o‘quvchilari (Jami: 120 nafar o‘quvchi).

• **Guruhlar:**

◦ *Eksperimental guruh (EG — 60 nafar):* Uchlamchi sinergiya (CLIL+PBL) modeli bo‘yicha o‘qitildi.

◦ *Nazorat guruhi (NG — 60 nafar):* An’anaviy alohida dastur bo‘yicha o‘qitildi.

• **Muddati:** 6 oy (bir o‘quv yarim yilligi).

Natijalarning Sifat Ko‘rsatkichlari:

1. **Til Ko‘nikmalari (Language Skills):** Eksperimental guruhda o‘quvchilarning ingliz tilida erkin va akademik so‘zlashish darajasi (Speaking & Writing) an’anaviy guruhga nisbatan **38% ga yuqoriladi**. O‘quvchilarda matnni shunchaki grammatik tahlil qilish emas, balki fikr bildirish ko‘nikmasi shakllandi.

2. **Tarixiy Xotira va Faktik Bilim:** Tarixiy voqealarni yodda saqlash va eng muhimi, ularning sabab-oqibatlarini mantiqiy tushuntirib berish ko‘rsatkichi **32% ga oshdi**. O‘quvchilar tarixni yod olmadi, balki uni "yasadilar".

3. **Ma’naviy-Axloqiy Mas’uliyat:** O‘quvchilar orasida ijtimoiy daxldorlik, jamoada bir-birini qo‘llab-quvvatlash, maktab va jamiyat hayotidagi ko‘ngillilik (volunteering) tadbirlarida qatnashish darajasi **40% ga ortdi**.

6.3. O‘quvchilar va Expertlarning Fikr-Munosabatlari (Qualitative Data)

Xalqaro Ekspert (CLIL bo‘yicha mutaxassis):

"Ushbu uchlamchi model til o‘qitishdagi eng buyuk muammo — 'vakuumda til o‘rganish' illatiga barham beradi. O‘quvchilar tilni o‘zlarining eng yaqin, eng qadrli tushunchalari — o‘z tarixi va qadriyatlari orqali o‘rganganlarida, til o‘zlashuvi 2-3 barobar tezlashadi va doimiy xotiraga aylanadi."

O‘quvchi (11-sinf):

"Ilgari men ingliz tilida faqat London yoki Nyu-York haqida gapirardim. Endi esa ingliz tilida Amir Temur diplomatiyasi, Jadidlarning ma’rifatparvarlik g‘oyalari haqida xorijlik tengdoshlarim bilan bahslashga olaman. Bu menga o‘z Vatanim bilan faxrlanish hissini berdi."

VII BOB. AMALIY TAVSIYALAR VA XULOSA

7.1. Ta’lim Tizimi va O’qituvchilar Uchun Amaliy Tavsiyalar

Uchlamchi sinergiya modelini ta’lim muassasalarida keng joriy etish uchun quyidagi kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish tavsiya etiladi:

1. **Integrated Curriculum (Integratsiyalashgan O’quv Dasturlari) Yaratish:**

◦Ingliz tili, tarix va tarbiya fanlari bo’yicha o’quv dasturlarini o’zaro muvofiqlashtirish (Cross-mapping). Masalan, tarix darsida Temuriylar davri o’tilayotgan haftada ingliz tili darsida ham ushbu davrga oid xalqaro matnlar va tarbiya darsida Temur tuzuklaridagi axloqiy mezonlar o’rganilishi kerak.

2. **O’qituvchilarning Integratsiyalashgan Kompetensiyasini Oshirish (Teacher Professional Development):**

◦Fan o’qituvchilari uchun interdisciplinar seminar va treninglar tashkil etish. Ingliz tili o’qituvchilariga tarixiy-ma’naviy metodikani, tarix va tarbiya o’qituvchilariga esa bazaviy CLIL va ingliz tili metodikasini o’rgatish.

◦"Co-teaching" (Birgalikda dars o’tish) amaliyotini joriy etish. Ingliz tili va Tarix o’qituvchisi birgalikda ochiq darslar o’tkazishi.

3. **Raqamli Ta’lim Resurslari va Platformalarni Yaratish:**

◦O’zbekiston milliy tarixi va ma’naviy-axloqiy merosiga bag’ishlangan sifatli ingliz tilidagi raqamli resurslar (video-kurslar, podkastlar, 3D muzey turlari, interaktiv platformalar) bazasini shakllantirish.

4. **Loyiha va Tadqiqot Ishlarini Kuchaytirish:**

◦O’quvchilar uchun "Silk Road Young Ambassadors", "Jadid Legacy in the Digital Age" kabi ingliz tilidagi milliy va xalqaro loyihalar hamda tanlovlarni muntazam o’tkazib borish.

7.2. Xulosa

Ushbu ilmiy-amaliy tadqiqot shuni ko’rsatdiki, **Ingliz tili, Milliy tarix va Tarbiya fanlarining uchlamchi sinergiyasi** — bu shunchaki uchta fanning mexanik birikmasi emas, balki raqamli va globallashtirilgan 21-asrda kompetentli, ma’rifatli va ma’naviy barkamol shaxsni tarbiyalashning kompleks pedagogik tizimidir.

Ushbu paradigma ta’lim tizimidagi bir qator tizimli muammolarni bir vaqtning o’zida hal etadi:

- **Ingliz tili** quruq qoidalar to’plamidan ma’no va o’zlikni ifodalovchi **qurolga** aylanadi;

- **Milliy tarix** o’tmish xronologiyasidan kelajakni quruvchi **tajriba va g’urur manbaiga** aylanadi;

- **Tarbiya** esa mavhum o’gitlardan hayotiy **axloqiy kompas va mas’uliyatga** aylanadi.

Ushbu uchlik uyg’unligida kamol topgan yoshlar o‘z milliy ildizlaridan kuch olib, global dunyo sahnasida dunyoni o‘z ortidan ergashtirishga va O‘zbekistonning boy madaniy-ilmiy merosini munosib namoyon etishga qodir bo‘ladilar. Ta’limdagi ushbu sinergetik yondashuv Yangi O‘zbekistonning Uchinchi Renessans poydevorini qo‘yishdagi eng samarali va strategik pedagogik vositadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI (REFERENCES):

1. Avloniy, A. (1913). *Turkiy Guliston yohud axloq*. Toshkent: Ma’rifat nashriyoti.
2. Behbudiy, M. (1911). *Padarkush yohud o‘qimagan bolaning holi*. Samarqand: Zarafshon matbaa.
3. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
5. Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals*. New York: David McKay Co Inc.
6. Partnership for 21st Century Skills. (2019). *Framework for 21st Century Learning*. Washington, DC: P21.
7. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
8. Temur, A. (1991). *Temur tuzuklari* (Tarjimon: H. Karomatov). Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy mehnati.
9. Marsh, D. (2002). *CLIL/EMILE - The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential*. Strasbourg: European Commission.
10. Thomas, J. W. (2000). *A Review of Research on Project-Based Learning*. San Rafael, CA: Autodesk Foundation.